

Co dnes konzervovat? [1990]

Budeme mít u nás - vlastně už téměř máme - stranu konzervativců, stranu konzervativního zaměření a s konzervativním programem (alespoň in spe). Tomu bych docela dobře rozuměl v každé jiné společnosti, ale nechápu, jak to může představovat konkrétní politickou práci v našich podmínkách. Co tady ti konzervativně politicky orientovaní lidé vlastně chtějí konzervovat? Aby u nás bylo možno opravdu být konzervativcem, bude nejprve nutno vytvořit něco, co bude stát za konzervování (a to platí nejenom pro nás, ale mutatis mutandis pro celý blok a pro Sovětský svaz samotný). Dosud byl konzervován stalinismus, a to na troskách hrubě narušené a podlomené, jen živořící společnosti. Nic takového jistě naši konzervativci konzervovat nechtějí a nebudou. Ale co jiného tedy? Vždyť i to, co kdysi mělo nějakou váhu a význam, musí být leda obnoveno, vzkříšeno a oživeno. A tak bych chtěl vědět, zda ten vysloveně revoluční čin, který umožní konzervativcům něco konzervovat, bude mít podobu nějakého importu z ciziny anebo nějakých docela nových vykopávek z rozvalin minulosti naší nejvlastnější. Založení konzervativní strany, nemá-li být pouhým plácnutím do vody (nebo dokonce zakrytím čehosi jiného), musí být u nás opravdu „revolučním“ počinem: v rozporu se svým proklamovaným zaměřením budou naši konzervativci muset vybudovat a prosadit něco nového, co tu není (a dlouho nebylo). To, co není, však není možno rovnou konzervovat, ale je nutno přikročit nejprve k radikálně novému činu. Rádi bychom se dozvěděli, k jakému novému činu se naši konzervativci připravují. Snad budou při formulování svého programu šťastnější a pohotovější než ostatní staré i nové strany.